

Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün Kurumlar Vergisi Muafiyeti.

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	83128357-125-13164
Tarih	20.10.2022

T.C.

SİNOP VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-83128357-125-13164

20.10.2022

Konu : Üniversite Döner Sermaye İşletme Müdürlüğünün Kurumlar Vergisi Muafiyeti.

İlgi

:

İlgide kayıtlı özelge talep formu ve eklerinin tetkikinden, ... Araştırma Merkezi Döner Sermaye İşletmesi tarafından ekli yönetmeliklerde belirtilen faaliyet alanlarında kurum dışı hizmet verilmesi hallerinde elde

edilen gelirlerden Kurumlar Vergisi Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde belirtilen münhasıran bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşların kurumlar vergisinden muaf olduğu, bunların vergi muafiyetinden yararlanmasına ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği hükmüne istinaden kurumlar vergisinden muafiyet hakkınızın olup olmayacağı hususunda Defterdarlığımız görüşü talep edilmiştir.

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 2 nci maddesinde iktisadi kamu kuruluşları, kurumlar vergisi mükellefleri arasında sayılmış olup anılan maddenin üçüncü fıkrasında, Devlete, il özel idarelerine, belediyelere, diğer kamu idarelerine ve kuruluşlarına ait veya bağlı olup faaliyetleri devamlı bulunan ve sermaye şirketleri ile kooperatifler dışında kalan ticari, sınai ve zirai işletmelerin iktisadi kamu kuruluşu olduğu; maddenin altıncı fıkrasında ise iktisadi kamu kuruluşlarının kazanç amacı gütmemeleri, faaliyetlerinin kanunla verilmiş görevler arasında bulunması, tüzel kişiliklerinin olmaması, bağımsız muhasebelerinin ve kendilerine ayrılmış sermayelerinin veya iş yerlerinin bulunmamasının mükellefiyetlerini etkilemeyeceği, mal veya hizmet bedelinin sadece maliyeti karşılayacak kadar olması, kâr edilmemesi veya kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi niteliğini değiştirmeyeceği hükme bağlanmıştır.

Aynı Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, kamu idare ve kuruluşları tarafından tarım ve hayvancılığı, bilimi, fennî ve güzel sanatları öğretmek, yaymak, geliştirmek ve teşvik etmek amacıyla işletilen okullar, okul atölyeleri, konservatuvarlar, kütüphaneler, tiyatrolar, müzeler, sergiler, numune fidanlıkları, tohum ve hayvan geliştirme ve üretme istasyonları, yarış yerleri, kitap, gazete, dergi yayınevleri ve benzeri kuruluşların kurumlar vergisinden muaf olduğu hükme bağlanmıştır. Ayrıca, bu maddenin (m) bendinde münhasıran bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşların kurumlar vergisinden muaf olduğu, bunların vergi muafiyetinden yararlanmasına ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği hüküm altına alınmış olup bu bendin gerekçesinde de, sadece bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşların, Bakanlar Kurulunun onayı ile kurumlar vergisinden muaf olabileceği, ayrıca maddenin ikinci fıkrası ile bu maddede sayılan muafiyetlerin uygulanmasına ilişkin Maliye Bakanlığına yetki verildiği belirtilmiştir.

Anılan Kanunun uygulanmasına ilişkin açıklamaları içeren 1 seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliğinin;

-(2.3.1.) bölümünde, iktisadi kamu kuruluşlarının ticari, sınai veya zirai bir işletme oluşturup oluşturmadığı hususunda, Tebliğin (2.4.) bölümünde yapılan açıklamaların dikkate alınması gerektiği,

-(2.4.) bölümünde, iktisadi işletmelerin belirgin özelliklerinin bağlılık, devamlılık ve faaliyetin ticari, sınai veya zirai bir mahiyet arz etmesi olduğu, diğer bir anlatımla iktisadi işletmenin unsurlarının ticari faaliyetin de temel özelliklerinden olan, bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifaları gibi faaliyetler olduğu, Kanunun bu gibi halleri tek tek saymak yerine, dernek veya vakıf tarafından piyasa ekonomisi içerisinde icra edilen tüm iktisadi faaliyetleri kapsamına aldığı, satılan mal veya hizmete ait bedelin sadece maliyeti karşılayacak kadar olmasının, kâr edilmemesinin, kârın kuruluş amaçlarına tahsis edilmesinin bunların iktisadi işletme olma vasfını değiştirmeyeceği

açıklanmıştır.

İktisadi işletme tanımı içinde yer alan ve devamlı olarak yapılan ticari, sınai veya zirai faaliyetten söz edebilmek için bu işletmenin tedavül ekonomisine katılması, başka bir ifadeyle işletmede üretilen veya alınan malların veya verilen hizmetin bir bedel karşılığı satılmış olması gerekir; aksi halde diğer unsurlar var olsa dahi bir iktisadi işletmenin varlığından söz edilemeyecektir.

Diğer taraftan, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun 56 ncı maddesinin (b) fıkrasında, "*Üniversiteler ve yüksek teknoloji enstitüleri, genel bütçeye dahil kamu kurum ve kuruluşlarına tanınan mali muafiyetler, istisnalar ve diğer mali kolaylıklardan aynen yararlanırlar.*"

hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, ... Yönetmeliğinin;

"*Merkezin amacı ve faaliyet alanları*" başlıklı 5 inci maddesinin birinci fıkrasında;

a) Üniversite bünyesinde mevcut her türlü araç, gereç, cihaz ile birlikte araştırma laboratuvarı, uygulama ve araştırma merkezi ile benzer birimler arasındaki ilişkilerde eşgüdümü sağlamak, geliştirmek, güçlendirmek ve bunların AR-GE olanaklarının birimler arası kullanıma açılmasını sağlamak,

b) Üniversite birimlerinin ortak ihtiyacı olan ileri araştırma düzeneklerini temin ederek, Üniversite bünyesinde veya Merkeze bağlı olarak kurulan AR-GE birimlerinde ortak kullanıma sunmak,

c) AR-GE faaliyetlerinin ortak ihtiyaçları olan altyapıyı oluşturmak, bu amaçla merkez laboratuvarı, alet bakımı, onarım, yapım, ayar ve benzeri hizmetleri verebilecek atölyeleri kurmak,

ç) Bilim ve teknoloji alanında gelişmeye katkıda bulunmak ve endüstriye ilişkin temel bilim sorunlarını çözümlmek üzere araştırmalar yapmak, kalkınma planlarının ön gördüğü alanlarda gelecekte karşılaşılabilecek araştırma sorunlarına çözüm yolları aramak,

...

hükümlerine yer verilmiştir.

Buna göre, Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (m) bendinde münhasıran bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetlerinde bulunan kurum ve kuruluşların vergi muafiyetinden yararlanmasına ve muafiyetlerinin kaybedilmesine ilişkin şartlar belirlenmediğinden, Üniversitenizin kuruluş amaçlarına uygun olarak kurulan ... Araştırma Merkezinin bu kapsamda kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanması mümkün değildir.

Öte yandan, ... Araştırma Merkezi Döner Sermaye İşletmesinin Kurumlar Vergisi Kanununun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında belirtilen amaçlar doğrultusunda faaliyetlerini yürütmesi halinde ise kurumlar vergisi muafiyetinden yararlanılması mümkün olmakla birlikte, yürütülen faaliyetlerin söz konusu Merkezin kuruluş amaçları kapsamı dışında bilimsel ve teknolojik araştırma faaliyetlerini aşacak boyutta bir organizasyona bağlı olarak piyasa ekonomisi içerisinde bedel karşılığı mal alım-satımı, imalatı ya da hizmet ifası gibi devamlılık arz eden ticari, sınai veya zirai nitelikte

faaliyetler olması halinde anılan döner sermaye işletmesi bünyesinde oluşacak iktisadi kamu kuruluşu nezdinde kurumlar vergisi mükellefiyetinin tesis edileceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 09.09.2026